

Verbijzonderde interne controle voor het inkoopproces

Regelgeving: Aanbestedingswet 2012 en onderliggende uitvoeringsreglementen waaronder de gids proportionaliteit en intern de Nota inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Dalfsen

Aanleiding

Jaarlijks wordt vooraf aan de jaarrekeningcontrole het normenkader door het college vastgesteld overeenkomstig het controleprotocol. In dit normenkader zijn alle vastgestelde verordeningen en beleidsregels met financiële handelingen opgenomen en dus ook het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Omdat in de gemeente Dalfsen het inkoopbeleid is vastgesteld door de raad en het normenkader door het college maakt het inkoopbeleid ook integraal deel uit van het normenkader. Dit heeft gevolgen voor de jaarrekening controle inzake de wettelijke 1 en 3 % goedkeuringstoleranties over het totale jaarrekeningbudget.

Voorstel aanpassing controleprotocol

Het voorstel is om het inkoopbeleid, behoudens de Europese drempelbedragen, niet meer onderdeel uit te laten maken van het controleprotocol 2014-2017 en bijbehorend normenkader. PWC¹ heeft regelmatig aangegeven dat de organisatie risico loopt op een niet goedkeurende verklaring door het inkoopbeleid onderdeel te laten zijn van het normenkader en daardoor ook de rechtmatigheidscontrole. Zie bijlage bronverwijzing opmerkingen PWC.

Risico

Het risico als we het controleprotocol niet aanpassen is dat als er in de deelwaarnemingen relatief kleine financiële fouten worden geconstateerd dit via extrapolatie een grote financiële onrechtmatigheid in de jaarrekeningcontrole tot gevolg heeft. Dit wordt in onderstaand voorbeeld toegelicht.

Voorbeeld

Als bij drie van de gecontroleerde 100 inkoopfacturen fouten worden geconstateerd wordt dit omgeslagen naar de totale materiele omvang (totaal bedrag van de inkopen). Dit kan betekenen dat een totale fout van circa € 5.000 via extrapolatie een foutmarge van € 600.000 tot gevolg kan hebben en daardoor geen goedkeurende verklaring (de 1% tolerantiegrens ligt bij € 550.000).

Als volgt:

Controle fouten € 5.000 (A),

geselecteerde omvang (totaal bedrag van de geselecteerde facturen) € 250.000 (B)

totale materiele omvang € 30.000.000 (C)

Formule: A: B x C. = € 600.000

Cijfers inkoopproces

In 2014 zijn er circa 9000 inkoopfacturen c.q. betaalopdrachten verwerkt in het financiële pakket. De totale omvang betreft circa € 30.000.000 Dit is exclusief de uitgaven voor WMO en uitkeringen bij sociale zaken. Binnen deze 30 miljoen gaat het ongeveer om 17 a 20 miljoen beïnvloedbare inkopen. Niet of deels beïnvloedbaar zijn o.a. belastingen, subsidies, bijdragen aan verbonden partijen etc. In 2014 zijn er 4 EU aanbestedingen (3 aanbestedingen en 1 melding voor 2b dienst), 12 meervoudige en 17 enkelvoudige onderhandse aanbestedingen geregistreerd. In 2015² zijn 1 EU aanbesteding, 32 meervoudige en 28 enkelvoudige geregistreerd in het inkoopboek.

Verbijzonderde interne controle (VIC)

Hieronder is beschreven hoe de interne controle op het inkoop en aanbestedingsbeleid is ingericht. Dit zal door het aanpassen van het controleprotocol niet veranderen.

De interne controle(0,7 fte) is onafhankelijk ingericht in de organisatie en heeft als doel om de kwaliteit van de organisatie te verbeteren en uitvoering te geven aan artikel 212 van de gemeentewet. Samen met de controle die in het lijnproces wordt uitgevoerd wordt dit de interne beheersing genoemd.

---

¹ PricewaterhouseCoopers Accountants

² Stand 27-10-2015, volledigheid is niet vastgesteld

De volgende controles worden er jaarlijks voor het proces inkopen en aanbesteden verricht:

- A. Jaarlijks wordt er een analyse gemaakt voor alle inkopen boven de Europese drempelbedragen in verband met de 48 maanden termijn. Een onrechtmatigheid kan pas achteraf worden vastgesteld.
- B. Elke aanbesteding die is geregistreerd in het inkoopboek wordt getoetst op de formele onderdelen in het inkoopbeleid zoals het ingevulde inkoopstrategieformulier, akkoord inkoop coördinator, drempelbedragen, aanbestedingsprocedure, lokale en nieuwe partijen etc.
- C. In verband met het hoge risicoprofiel worden circa 100 inkoopfacturen³ c.q. betaalopdrachten) getoetst op de volgende recht, duur en hoogte bepalingen:
  - o de aanbestedingsprocedure;
  - o de voorschriften in het inkoopbeleid;
  - o ondertekening van de opdrachtverlening door bevoegde functionarissen⁴ zowel intern als extern;
  - o de factuureisen bij ontvangen facturen of betaalopdrachten;
  - o de accordering door juiste functionaris⁵ en prestatieakkoordverklaring bij de betaling van een factuur;
  - o de overeengekomen prijs en rekenkundige factuurbedragen;
  - o de financiële boeking op grootboek en kostencategorie;
  - o de betalingstermijn;
  - o de BTW boeking.
- D. Voor de juistheid van betaalopdrachten wordt getoetst op:
  - o 25 crediteurstamgegevens;
  - o Alle gewijzigde bankrekeningen worden maandelijks gecontroleerd op functiescheiding;
  - o Alle betaalopdrachten > € 500.000 accordering door hoofdbudgethouder.

Bevindingen en rapportages

De bevindingen maken onderdeel uit van de drie voortgangsgesprekken (bij de jaarrekening en bij de twee bestuursrapportages). Jaarlijks wordt een tussenrapportage en een eindrapportage opgesteld en aan het college aangeboden.

Het opvolgen van de aanbevelingen wordt periodiek gemonitord. Jaarlijks wordt de Leidraad Verbijzonderde interne controle door het college vastgesteld met de mogelijkheid voor aanvullende controles.

De interne controle heeft de volgende scores aan het proces inkopen/aanbesteden toegekend.

2012: onvoldoende

2013: onvoldoende

2014: onvoldoende

2015: voldoende (voorlopig tussenrapportage 2015)

Accountantscontrole

Jaarlijks toetst de accountant circa 75 inkoopfacturen op financiële rechtmatigheid en beoordeelt de overige bevindingen van het inkoopproces. Dit wijzigt niet door voorgestelde aanpassing om het inkoopbeleid niet meer op te nemen in het controleprotocol.

Het enige dat verandert is dat fouten bij de aanbestedingen niet meer mee tellen voor de tolerantiegrens voor de controleverklaring, behoudens de Europese aanbestedingen. Dit voorbehoud wordt gemaakt om dat het dan voornamelijk gaat om hoge bedragen en complexe aanbestedingen.

NB: De gemeenteraad kan de accountant opdracht geven tot aanvullende controles.

---

³ Met ingang van 2015 worden deze door de accountant geselecteerd

⁴ Conform het mandaatbesluit

⁵ Conform de budgethouders regeling